

Κράτους, πρόκειται νὰ μεγεθύνῃ τὸ Spandau, ἔνθα ἤδη ἤρξαντο σπουδαίων μεταρρυθμίσεων. Συνάμα πρόκειται νὰ ὀχυρώσῃ καὶ τὸ Βερολίνον καὶ νὰ τὸ ἀποκαταστήσῃ διὰ τῶν ὀχυρώσεων τοῦ Breslau κέντρον ὑπερασπίσεως τοῦ συνόλου τῶν φρουρίων τῆς Σιλεσίας, συγκροτουμένου ἀπὸ τὸ Cosel, Neisse, Clatz, Schweidnitz καὶ Clogau.

Τοιοῦτον εἶναι τὸ σύνολον τῶν φρουρίων τῶν κατασκευασθέντων μετὰ τοὺς πολέμους τῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ διαχάραξις τῶν ὀχυρώσεων ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συστήματος τῆς Πολυγωνικῆς ὀχυρώσεως ἢ ὀχυρώσεως Γερμανικῆς. Διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν νέων φρουρίων οἱ Πρῶσσοι ἠκολούθησαν δύο ἀρχὰς ἀντιθέτους.

Διὰ τὰ φρούρια τῆς μεθορίου δυτικῆς γραμμῆς Cologne καὶ Coblentz ἐθεώρησαν τὰ ἀποκεχωρισμένα φρούρια μᾶλλον σπουδαῖα τοῦ περιβάλου. Διὰ τὰ ἀνατολικά δὲ φρούρια Thorn, Posen, Swinemunde, Lotzen καὶ Koenigsberg ἐθεώρησαν ὅτι τὰ μέσα τῆς ἀντιστάσεως τῆς ὀχυρώσεως δεόν νὰ ἀυξάνουν ἐκ τῆς περιφερείας πρὸς τὸν κέντρον κατ' ἀντίστροφον λόγον τῶν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν δυνάμεων, ἐλαττουμένων ἐν τῇ ὑποχωρήσει εἰς τρόπον, ὥστε νὰ διατηρῆται ἀδιακόπως κατὰ τὴν ὑπεράσπισιν ἢ ἰσορροπία μεταξὺ τῆς ἐπιθέσεως καὶ ἀμύνης. Διὰ τὰ ἀνατολικά φρούρια ἐθεώρησαν μᾶλλον σπουδαιότερα τὰ ἔργα τοῦ περιβάλου, δηλ. τὸν πυρῆνα τοῦ φρουρίου καὶ τὰ ἐξαρτήματα, ἢ τὰ ἀποκεχωρισμένα ἔργα. Δὲν ἔδωκαν οὕτω μεγάλην προσοχὴν εἰς τὰ τῆς προσβολῆς, ἅτινα ἐπιβοηθοῦσιν ἐπιτυχῶς εἰς τὰς ἰσχυρὰς ἐξόδους· τούναντίον δὲ ἐδυνάμωσαν τὰ τῆς ἀμύνης ἰσχυροποιήσαντες τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ περιβάλου.

Κατακρίνουσι τὰ νέα φρούρια τοῦ Ῥήνου, ἰδίᾳ δὲ τὸ Kologne, ὧς ἔχοντα ἐξωτερικὰ φρούρια μικρὰ καὶ ἐγγὺς τῶν περιβάλων.

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ ἀνατολικά, οἱ μηχανικοὶ φαίνεται ὅτι δὲν ὠφελήθησαν ποσῶς ἐκ τῶν φυσικῶν πλεονεκτημάτων τοῦ ἐδάφους. Ἐζήτησαν εἰς τὴν κατασκευὴν τὴν κανονικὴν καὶ κυκλικὴν χάραξιν, ἐν ᾧ τούναντιόν ἔπρεπε νὰ ζητήσουν τὴν ἀκανόνιστον καὶ εὐθύγραμμον ὀχύρωσιν.

Ἡ ἀρχή, εἰς ἣν ἐβασίσθησαν ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν πρὸς ἀνατολὰς ὀχυρώσεων, τοὺς ὑπέβαλεν εἰς δαπάνας ὑπερβαλλούσας. Ἡ ὑπεράσπισις τῶν νέων φρουρίων βασίζεται ἐπὶ τοῦ πυροβολικοῦ. Ὡς μέγιστον μῆκος τῆς ἐξωτερικῆς πλευρᾶς ἐδόθησαν 150 βήμ. (500^μ). Ἡ ἐκτέλεσις δὲ τῶν ἐργασιῶν ἐγένετο μετὰ τῆς λεπτομερείας ἐκείνης καὶ ἀκριβείας, τῆς χαρακτηριστικῆς τὴν Γερμανικὴν φυλὴν. Καὶ περ τὰ ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος συντελεσθέντα φρούρια κατεσκευάσθησαν ἐπὶ τῆ βάσει νέων κανόνων, ἀντικειμένων ὅλως τοῖς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐπιστημόνων χαραχθεῖσι (ὡς λόγου χάριν τὰ φρούρια τοῦ Ῥήνου, κατασκευασθέντα κατὰ τὸ Γερμανικὸν σύστημα, ὅπερ ἔτι εἶναι ὑπὸ δοκιμασίαν, ὡς καὶ τὰ νεωστὶ κατασκευασθέντα ἐπὶ τῆ βάσει κανόνων μὴ παραδεκτῶν ὑφ' ὅλων τῶν τακτικῶν), ἐν τούτοις εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι τὰ μεγάλα ταῦτα φρούρια ἔχουν πραγματικὴν ἀξίαν καὶ θὰ προσφέρουν ἐν δέοντι μεγίστας ὑπηρεσίας ὡς ἐκ τῆς σπουδαιότητος τῆς θέσεώς των καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς γενομένων σημαντικῶν ἔργων.

Τ Ε Λ Ο Σ.

Ο ΓΑΛΛΟΠΡΩΣΣΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ.

ΑΡΘΡΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ (*).

Στρατιωτικὰ συμβάρτα μακρὰν τῶν Παρισίων κατὰ τὸν Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον μῆνα.

Διαλαβόντες ἄχρις ὥρας περὶ τῶν πέριξ τῶν Παρισίων στρατιωτικῶν συμβάντων ἀποκλειστικῶς, δεξιόμενοι ἤδη διὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα νὰ στρέψωμεν τὸ βλέμμα ἡμῶν ἐπὶ τῆς λοιπῆς Γαλλίας, καὶ ἴδωμεν τὰ κατ' αὐτήν.

Εἶπομεν ἀλλαχοῦ, ὅτι μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Sedan ἡ Γαλλία ἔμεινεν ἔρημος στρατοῦ τακτικοῦ. Καὶ ὅμως δὲν ὑπετάγη, ἀλλὰ προσπάθειαι κατεβλήθησαν, ὅπως ὀργανισθῆ ὁ τόπος στρατιωτικῶς καὶ οἱ πολῖται δρᾶντες τὰ ὄπλα διαφιλονεικήσῃσι τοῖς Γερμανοῖς τὴν τύχην.

Τῶντι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἤρξατο νέος ἀγὼν, ὁ ἀγὼν τοῦ ἐνόπλου πολίτου κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τῆς πατρίδος. Οὕτως ὀργανίσθησαν ἐνοπλα σώματα πρὸς ἀνατολὰς κατὰ τὴν Ἀλσατίαν, ἀποτελοῦντα τὸν ἀνατολικὸν γαλλικὸν στρατὸν, πρὸς βορρᾶν ἤρξατο ἡ μόρφωσις τοῦ στρατοῦ τοῦ Βορρᾶ, πρὸς δυσμὰς ἐστρατολογεῖτο ὁ στρατὸς τῆς Βρετανίας, νοτίως δὲ τῶν Παρισίων ἐλάμβανε τὴν γέννησιν ὁ στρατὸς τοῦ Λείγηρος.

Συνεπῶς πρὸς τὴν τοπικὴν ἀντίστασιν ἠναγκάσθησαν καὶ οἱ Γερμανοί, ἐκ τῶν δυνατῶν διαθέσιμων δυνάμεών των, νὰ ὀργανίσῃσι καὶ οὗτοι τὰς δυνάμεις αὐτῶν. Ὅπως δὲ δυνηθῶμεν νὰ κατανοήσωμεν τὰ γεγονότα, ἀνάγκη διαιρέσεως τῶν ἐργασιῶν κατὰ τόπους.

(*) Ἴδὲ φυλλάδιον ΙΑ', σελ. 80.

Κατάστασις τῶν κυκλωμένων γαλλικῶν φρουρίων.

Ἄμεσως μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Sedan τὸ παρακείμενον φρούριον Motmedy προσεκλήθη νὰ παραδοθῆ, ἀρνηθείσης δὲ τῆς φρουρᾶς ἐδομηαρδίσθη ἐπὶ ματαίῳ τὴν 5. Σεπτεμβρίου ὡς καὶ τὴν 12. τοῦ ἰδίου μηνός. Τὸ φρούριον τοῦτο ἀνθίσταται καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου.

Ἡ Thionville, ἀπομονωθείσα διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ Bazaine, καὶ περ ἰσχυρῶς κυκλωμένη, ἀντέχει ἐπὶ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα.

Ἡ ἀπὸ τῆς πρώτης πρὸς Παρισίους πορείας τοῦ πρίγκιπος διαδόχου τῆς Πρωσσίας πολιορκουμένη Toul παραδίδεται τὴν 23. Σεπτεμβρίου, τὴν δὲ 27. τοῦ αὐτοῦ πίπτει εἰς χεῖρας τῶν Γερμανῶν τὸ Στρασβοῦργον. Τὴν 10. Σεπτεμβρίου πίπτει εἰς χεῖρας τῶν Γερμανῶν ἡ Laon, τὴν δὲ 12. Ὀκτωβρίου ἄρχεται ἡ τακτικὴ πολιορκία καὶ τῆς Verdun ἡ δὲ ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου δριστικῶς ἀποκεκλεισμένη Soissons παραδίδεται τὴν 16. Ὀκτωβρίου. Ἡ τὴν 16. Ὀκτωβρίου πολιορκηθεῖσα Schelstadt περιέρχεται εἰς χεῖρας τῶν Γερμανῶν τὴν 24. τοῦ αὐτοῦ. Τέλος τὴν 28. Ὀκτωβρίου πρῶτον ἤδη εἰσέρχεται εἰς Metz στρατὸς ἐχθρικός διὰ τῆς παραδόσεως τοῦ μόνου στρατοῦ, ἐφ' ᾧ ἔκαυχάτο ἡ Γαλλία (1).

Οὕτως ἡ Γαλλία ἀλληλοδιαδόχως ἐστερήθη τῶν ἀνατολικῶν φρουρίων αὐτῆς, τὸ δὲ χεῖριστον, ἐφ' ὅσον οἱ γερμανικοὶ στρατοὶ ἠλευθεροῦντο ἀπὸ τοῦ ἀσχολεῖσθαι περίξ τούτων, ἐλάμβανον νέας διευθύνσεις πρὸς πραγματοποιήσιν νέων στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐπιβαλλομένων αὐτοῖς ἐκ τῶν περι-

(1) Περὶ Laon, Soissons, Toul, Strasbourg, Schelstadt καὶ Metz ἴδὲ τὸ τρίτον ἄρθρον· περὶ τῶν λοιπῶν δὲ οὐδὲν γράφομεν, καθόσον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ αἱ πολιορκίαι οὐδὲν ἰδιαίτερον παρουσιάζουσι.

στάσεων, ἐνῶ οἱ Γάλλοι μετὰ τῶν φρουρίων αὐτῶν ἐστεροῦντο καὶ τοῦ τακτοῦ αὐτῶν στρατοῦ.

Κινηταὶ γερμανικαὶ φάλαγγες.

Ἐνεκεν τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ καὶ τῶν περιπλοκῶν, εἰς ἃς ὑπέκειντο αἱ γερμανικαὶ δυνάμεις αἱ ἐπιφορτισμένοι τὴν ἀσφάλειαν τῶν συγκοινωνιῶν, περὶ τὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός ἀπεσπάρθησαν ἀπὸ τῆς κυκλώσεως τοὺς Παρισίους δυνάμειω μικραὶ τινες φάλαγγες, αἵτινες ἔλαβον ἐντολὴν τὸ διατρέχειν τὰ περίξ τῶν συγκοινωνιῶν, καθαρῶς τὸν τόπον, διασκορπίζειν τοὺς δολοφόνους. Οὕτως ἀναγράφεται μικρὸς τις ἀγὼν τὴν 23. Σεπτεμβρίου, συνεπέα τοῦ ὁποῖου οἱ Γερμανοὶ κατέλαβον τὴν Montereau, ἕτερος δὲ τὴν 25. τοῦ ἰδίου πλησίον τῆς Nangis παρὰ τὴν Nogent-sur-Seine, καθ' οὓς κινηταὶ φάλαγγες Βυρτεμβέργων ἐπολέμησαν καὶ ἐνίκησαν ἀθροίσματα κινητῶν ἐθνοφυλάκων Γάλλων καὶ τοῖς ἐκυρίευσον ἐν πυροβόλον, καὶ μίαν μυδροβόλον, συνελάμβανον δὲ καὶ αἰχμαλώτους τινάς.

Κινηταὶ τοιαῦται φάλαγγες διαρκῶς διατηροῦνται ἐν τῷ μέλλοντι, οὐδ' ἀναγράφονται τὰ ἔργα τῶν ἐφεξῆς ὡς μὴ ἔχοντα ἀξίαν στρατιωτικὴν.

Δυτικαὶ ἐπαρχίαι.

Ὁ κατὰ τὴν σύστασιν τῆς δημοκρατίας γενικός ἀστυνόμος τῶν Παρισίων ἐξέρχεται δι' ἀεροδρόμονος τῆς πόλεως ταύτης, ἐπανακάμψας ἀπὸ τὴν εἰς Ἰσπανίαν ἄκαρπον μετάδασιν αὐτοῦ, ἀναλαμβάνει τὴν ὀργάνωσιν τῶν στρατιωτικῶν δυνάμειω τῶν δυτικῶν γαλλικῶν ἐπαρχιῶν, ὑπὸ τὸ ὄνομα «στρατὸς τῆς Βρετανίας», περιλαμβάνων τοὺς κινητοὺς καὶ μὴ τοιούτους ἐθνοφύλακας, καὶ τὰ ἐλεύθερα σώματα τῶν Finistère, Morbihan, Côtes-du-Nord, Ile-et-Vilaine καὶ Loire

Inférieure, ἔχει δὲ ὁ Keratry ἀπάσας τὰς λοιπὰς ἐξουσίας, ἐξαρτώμενος ἀπὸ μόνου τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν. Αἱ δυνάμεις αὗται δὲν δίδουσι σημεῖα ζωῆς ἐφ' ὅλον τὸν Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτωβρίον μῆνα ἢ μικράς τινας συγχρούσεις ἀτάκτων σωμάτων. Οἱ Πρώσοι, βαίνοντες πρὸς τὴν διεύθυνσιν ταύτην κατὰ τὴν Evreux, καταλαμβάνουσι τὴν 8. Ὀκτωβρίου τὴν Pacy-sur-Eure καὶ τὴν Vernon, ἣν καταλείπουσι κατόπιν.

Βόρειαι ἐπαρχίαι.

Οἱ Γερμανοὶ βαίνουσι πρὸς βορρᾶν καὶ προσπαθοῦσι νὰ κυριεύσωσι τὴν St Quentin τὴν 8 Ὀκτωβρίου, ἣν ὑπερασπίζεται ὁ νομάρχης τῆς Aisne, Anatole de la Forge καὶ ἀποκρούει αὐτούς. Ἰδοὺ περιγραφή Πρώσου περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης·

«Μικτὸν τι σῶμα, συγκαίμενον ἐξ ἀποσπασμάτων τοῦ 53ου συντάγματος, οὗ ἀποτελῶ μέρος, ἐκ τριῶν ἰλῶν τοῦ 14ου συντάγματος τῶν οὐσσάρων, ἐκ τινῶν λόχων τοῦ 61ου καὶ 22ου πρώσσιου συντάγματος καὶ ἐκ μιᾶς κανονοστοιχίας, ἐν συνόλῳ 4,500 ἄνδρες, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀντιστρατήγου Σμιθ, διετάχθησαν νὰ καθάρωσι τὸν νομὸν τοῦ Aisne ἐκ τῶν αὐτόθι σχηματισθέντων ἀτάκτων σωμάτων. Τῇ 4 Ὀκτωβρίου συνεκρούσθημεν παρὰ τὸ Βερδέιλ μετὰ στίφους ἐκ 500 περίπου ἀνδρῶν, ὑπερ ταχέως διεσκοπίσθη, καταλιπὸν εἰς χεῖρας ἡμῶν 36 αἰχμαλώτους. Ἀπὸ τῆς τετάρτης ἄχρι τῆς ὀγδόης Ὀκτωβρίου ἐξηκολούθησαμεν προβαίοντες παρὰ τὴν διώρυγα τοῦ Oise, συλλέγοντες τροφὰς καὶ μὴ ἀπαντῶντες οὐδαμῶς σπουδαίαν ἀντίστασιν. Τῇ 8 Ὀκτωβρίου ἀπὸ πρωΐας διέβημεν ἐπὶ στρατιωτικῆς γερφύρας τὴν διώρυγα, ὅπως καταλάβωμεν τὴν βιομήχανον πόλιν Saint Quentin, ἔνθα, κατὰ τὸ λέγειν τῶν αἰχμαλώτων, ἐσχηματίζετο σῶμά τι ἐξ ἐθελοντῶν. Ἡ ὠραία λεωφόρος, ἣ ἄγουσα πρὸς τὴν πόλιν, ἦτο παραλλοῦ κατεσκευασμένη καὶ πεφραγμένη διὰ κορμῶν δένδρων. Τοῦτου ἕνεκεν ἡ πορεία ἡμῶν ἀνεχαιτίσθη ἐπὶ μίαν περίπου ὥραν· ἀλλ' ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ ὁ στρατηγὸς Σμιθ ἀπέστειλεν εἰς τὴν πόλιν 15 οὐσσάρους, ὅπως ἴδω-

σιν ἂν ὑπῆρχον ἐχθρικά στρατεύματα καὶ προσκαλέσωσι τὸν δήμαρχον ἢ τὸν νομάρχην εἰς παράδοσιν.

Ἡμίσειαν περίπου ὥραν μακρὰν τῆς πόλεως οἱ οὐσσάρου, συναντηθέντες μετ' ἐνόπλων πολιτῶν καὶ πυροβοληθέντες ὑπ' αὐτῶν, ἤναγκάσθησαν νὰ ὑποχωρήσωσιν. Ὁ στρατηγὸς Σμιθ διέταξε πάραυτα τὸ ἱππικὸν νὰ περικυκλώσῃ μακρόθεν τὴν πόλιν. Μία μόνη ἴλη ἔμεινε μεθ' ἡμῶν. Προβαίοντες ἐν παρατάξει καὶ ἐπεριδόμενοι διὰ μὲν τῆς δεξιᾶς ἡμῶν πτέρυγος ἐπὶ τῆς διώρυγος, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς ἐπὶ μιᾶς τάφρου, εὔρομεν ἐνώπιον ἡμῶν στίφος ἔνοπλον, συμποσούμενον εἰς ἐξ περίπου χιλιάδας ἀνδρῶν, ἐξ ὧν ἄλλοι μὲν (οἱ μεταβατικοὶ ἐθνοφύλακες) ἔφερον στολὰς, ἄλλοι δὲ πολιτικὰ ἐνδύματα καὶ ἐργατικὰς χιτῶνας· εἶχον δὲ καὶ κανόνια τινά, ἅτινα ἐχειρέρισαν ἡμᾶς βροντοδῶς. Παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν, τὸ στίφος ἐκείνο ἀντέστη εἰς τὴν πρώτην ἡμῶν προσβολήν· καὶ ὅτε δὲ ἡ ἡμετέρα κανονοστοιχία, προχωρήσασα, ἤρξατο ἀραιοῦσα τὰς τάξεις του, δὲν ὑπεχώρησε. Μετὰ τοὺς πρώτους πυροβολισμοὺς, διετάχθημεν νὰ προχωρήσωμεν ἐν ἡσυχίᾳ, χωρὶς νὰ πυροβολῶμεν καὶ μετὰ τῆς λόγῃς προτεταμένης. Ἄλλ' οἱ Γάλλοι ἐθελονταὶ ἤρξαντο ἐξερευγόμενοι καθ' ἡμῶν πῦρ φονικόν. Ἡ διὰ τῆς λόγῃς ἐφοδος ἡμῶν ἀπέτυχεν ἐλεεινῶς. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἀπεκρούσθημεν μετὰ ζημίας. Οὐδέποτε ἄχρι τοῦδε εἶδον τοὺς Γάλλους ἀγωνιζομένους μετὰ παρομοίας ἀταραξίας καὶ ἐπιμονῆς. Δις ἔτι ἀπεπειράσθημεν ἐφόδους, ἀλλὰ δις ἠναγκάσθημεν νὰ ὑποχωρήσωμεν, ἄχρις οὗ τέλος ὁ ἐχθρὸς, ἐννοήσας τὴν ἡμετέραν ἀδυναμίαν, ἐπέτεθῃ καθ' ἡμῶν καὶ μᾶς ἀπέκρουσε πρὸς τὴν διώρυγα. Ἐκ τῆς δεινῆς ἐκείνης θέσεως ἔσωσαν ἡμᾶς οἱ Οὐσσάρου, οἵτινες κατόρθωσαν νὰ εἰσελάσωσι βορείοθεν εἰς τὸ προάστειον Ἰλ, αὐτόθι ὁμως ἀπήντησαν ὀδοφράγματα. Πάραυτα ἀπερτάλη αὐτόθι εἰς ἐπικουρίαν τὸ 61ον σύνταγμα, καὶ ἡμεῖς δ' αὐτοὶ ἐπετέθημεν ἐκ νέου, ἐνῶ ταυτοχρόνως ὁ στρατηγὸς Σμιθ, παρατάξας τὴν κανονοστοιχίαν πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἤρξατο ἐπιρρίπτων κατ' αὐτοῦ φοβερὰν χέλαζαν σφαιρῶν, ἣτις ἠνάγκασε τοὺς Γάλλους νὰ ὑποχωρήσωσι. Τότε ἡμεῖς ἠδυνήθημεν νὰ προχωρήσωμεν καὶ νὰ καταλάβωμεν τὰς πρώτας οἰκίας τοῦ προαστείου Ἰλ καὶ τὰ ὀδοφράγματα, ἅτινα οἱ Γάλλοι ὑπερήσπισαν ἄριστα. Τότε ἤρξατο φοβερὰ σφαγή ἐξ ἐκάστου παραθύρου, ἐξ ἐκάστης ὀπῆς ἐπερρίπτον καθ' ἡμῶν λίθους, ἢ μᾶς ἐπυροβόλουν. Ἡγωνίσθημεν μετὰ μανίας, ἀλλ' εἰς μάτην! Ἡ ἀριθμητικῆ

τοῦ ἔχθρου ὑπεροχῇ ὑπῆρξεν ὁ ἡμέτερος ὄλεθρος. Οἱ Οὐσσάροι ἔπαθον δεινὰς ἀπωλείας καὶ ἐκ τῶν τριῶν ἰλῶν μάλιστα περιεσώθη μία. Οὐχ ἤ-
τον ἔπαθε καὶ τὸ 61ον σύνταγμα, ἀγωνισθὲν παρὰ τὴν διώρυγα καὶ
ἐπιτεθὲν κατὰ τῶν ὁδοφραγμάτων. Φαντάσθητε μετὰ ποίας αἰσχύνης
ἤναγκάσθημεν, μετὰ ἐξάωρον μάχην, νὰ ὑποχωρήσωμεν ἡττηθέντες
οὐχὶ ὑπὸ στρατιωτῶν, ἀλλ' ὑπὸ ἐνόπλων πολιτῶν. Τὸ πρόσαιον ἐπυρ-
πολήθη. Καίπερ ἐπενεγκόντες εἰς τὸν ἔχθρον δεινὰς ζημίας, ἀπωλέσα-
μεν ἡμεῖς αὐτοὶ 365 νεκροὺς καὶ τραυματίας. Ὑπεχωρήσαμεν εἰς
La Fère (la Fère)».

Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν ταύτην οἱ Γερμανοὶ φέρονται ἐπὶ δύο
φάλαγγας πρὸς Amiens ἄγοντες, καὶ καταλαμβάνουσι μετὰ
πεισματώδεις ἀντιστάσεις τὴν μὲν 13 Ὀκτωβρίου τὴν Bre-
teuil, τὴν δὲ 17 τοῦ ἰδίου τὴν Mondidier.

Τὴν 21 Ὀκτωβρίου τὸ γερμανικὸν σῶμα ἀνακάμπτων ἐπι-
στρέφει πρὸς St Guentin, ἣν ἤδη καταλαμβάνει κατόπιν ὀλι-
γοχρονίου κανονοβολισμοῦ, καὶ μέρος μὲν παραμένει ἐκεῖσε,
μέρος δὲ λαμβάνει τὴν πρὸς Amiens. Ἐτέρα τέλος φάλαγγς
φαίνεται βαίνουσα πρὸς Rouen, κανονοβολεῖ δὲ ἐκ τοῦ ἀντί-
περα τοῦ Σηκουάνα τὴν Vernon.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν οἱ κυκλοῦντες τὴν la Fère αἵρουσι
τὴν πολιορκίαν αὐτῆς.

Τέλος ἐτι βορειότερον ὀργανίζεται ἐτέρα ἀντίστασις ἢ τῆς
Lille. Τὴν ὀργάνωσιν τῶν δυνάμεων τούτων ἀνέλαβεν ὁ στρα-
τηγὸς Βούρβαρχης· οὗτος, ἐνῶ διατέλει ὡς ἀρχηγὸς τῆς αὐτο-
κρατορικῆς φρουρᾶς, κεκλεισμένης ὑπὸ τὸν Bazaine εἰς Metz,
ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν διὰ τρόπου εἰσέτι κατέχοντος θέσιν Ῥωμαντικήν.
Ἴδου ἐν συντόμῳ τί ἐκοινοποιήθη περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης.
Ἄγνωστός τις μεταβάς εἰς Ἀγγλίαν παρὰ τῆ πεπτωκυῖα
αὐτοκράτειρα, ἐπλησίασε τὸν ἡγεμονόπαιδα, ἐσχετίσθη μετ' αὐ-
τοῦ καὶ ἔλαβε δῶρον, ἐπὶ τῇ ἐπιμόνῳ αἰτήσῃ του, ἀντίτυ-
πον τῆς φωτογραφικῆς τοῦ παιδὸς εἰκόνας. Ἐκεῖθεν ἐπο-

ρεύθη παρὰ τῷ Φριδερίκῳ Καρόλῳ, τῷ ἀποκλείοντι τὸ Metz,
ἔστις, ἄγνωστων ἐπὶ τίνι συμβάσει, τῷ ἐπέτρψε νὰ ἔλθῃ εἰς κοι-
νωνίαν μετὰ τοῦ Bazaine· λέγεται ὅτι ὁ ἄγνωστος ἐπαρου-
σιάσθη πρὸς τὸν στρατάρχην τὴν 24 Σεπτεμβρίου ὡς ἀπεσταλ-
μένος τῆς αὐτοκρατείας, ἐπιδεικνύων τὴν φωτογραφίαν τοῦ
πρίγκιπος ὑπογεγραμμένην παρὰ τοῦ ἰδίου, ἣν ἔφερον ὡς ἀνα-
γνώρισιν αὐτοκρατορικῆς ἐμπιστοσύνης. Οὗτος ἐγνωσοποίησε,
ὡς λέγεται, τῷ Bazaine, κατ' ἐντολὴν τῆς αὐτοκρατείας, ὅτι
ἀνάγκη νὰ πορευθῇ πρὸς αὐτὴν εἴτε ὁ Κανροβέρ, εἴτε ὁ Βούρβαρχης
διὰ λόγους ὅλως ἰδίους καὶ ἐμπιστευτικούς. Τοῦ Κανροβέρ ὄντος
πληγωμένου, ὁ κληρὸς ἔπεσεν εἰς τὸν Βούρβαρχην, ὅστις ἱπ-
ποτικῶς φερόμενος, καίπερ ἐν τῷ ἀδήλῳ, ἐδέχθη, καὶ, τῇ συγ-
καταθέσει τῶν Πρώστων, ἐξῆλθε τὴν 26. Ὀκτωβρίου καὶ
ἐπορεύθη διὰ τοῦ Βελγίου εἰς Ἀγγλίαν μόνος, διότι ὁ ἐξα-
γαγὼν αὐτὸν ἐγένετο ἄφαντος.

Ὅτε ὁ στρατηγὸς ἐπαρουσιάσθη εἰς τὴν αὐτοκράτειραν, ἔμαθεν
ὑπ' αὐτῆς ὅτι ἐγένετο παίγιον μυσηριώδους ἐνεργείας, καὶ ὅτι
αὐτὴ τοὐλάχιστον οὐδὲν ἐμήνυσε. Μένεα πνέων ὁ Βούρβαρχης,
παρακάλεσε θερμῶς διὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπουργείου νὰ τῷ ἐπιτραπῇ
νὰ εἰσέλθῃ πάλιν εἰς Metz, καὶ μετὰ τινὰς ἡμέρας τῷ ἐδόθη ἀπάν-
τησις ὅτι ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ ἐγένετο δεκτὴ. Ἐπανακάμπτων διὰ
τοῦ Βελγίου ἔφθασας τὰ Βελγογαλλικὰ ὄρια, ἐγνωστοποίησε
τῷ Φριδερίκῳ Καρόλῳ τὴν ἀφίξίν του, αἰτούμενος προπεμ-
πήριον· παραδόξως ὁμοῦς ἔλαβεν ἀπάντησιν, ὅτι θέλει τῷ
δοθῆ τοιοῦτον, ἀρῶν πρῶτον παρουσιασθῆ εἰς τὸν γερμανὸν ἀρ-
χιστράτηγον. Ὁ Βούρβαρχης καὶ ὅτε ἐξῆλθε τοῦ Metz ἀπέ-
φυγε πᾶσαν πρὸς τοὺς Γερμανοὺς συκοινωνίαν, καὶ ἤδη
ἀπήνησεν ἀρνούμενος. Βλέπων δὲ ὅτι δὲν τῷ ἐχορηγεῖτο ἡ
ὑποσχεθεῖσα ἄδεια, μετέβη καὶ ἐπαρουσιάσθη τὴν 14. Ὀκτω-
βρίου εἰς τὴν ἐν Tours τοπικὴν γαλλικὴν Κυβέρνησιν, εἰς ἣν

ἐκτοτε ἀφιέρως τὰς στρατιωτικὰς αὐτοῦ ἐνεργείας, λαβῶν, ὡς ἄνω εἶρηται, τὴν ἀποστολὴν τοῦ ὀργανῶσαι εἰς Lille τὴν τοπικὴν ἀντίστασιν. Μὴ τυχὸν τοῦ Bazaine κουρασθέντος καὶ ἐτοιμαζομένου νὰ παραδοθῆ, ὁ Βούρβαχης ἤτο ἐμπόδιον καὶ ἐφευρέθη τὸ μυθιστόρημα τοῦτο, ὅπως τὸν παραμερίσωσιν; Τὸ μέλλον ἀποκριθῆσεται διὰ τῆς ἱστορίας.

Τὰ κατὰ τὸν στρατὸν τοῦ Λείγερως.

Ὁ πρὸς νότον τῶν Παρισίων ὀργανιζόμενος στρατὸς τοῦ Λείγερως, ἐφ' οὗ στηρίζονται αἱ ἐλπίδες τῆς Γαλλίας διὰ τὴν ἄρσιν τῆς πολιορκίας τῶν Παρισίων, ἄρχεται δίδων σημεῖα ζωῆς ἐν ἀρχῇ τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός. Τῷ νόντι ὁ στρατὸς οὗτος ἔλαβε τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω πορείαν, ἀλλ' ἀντὶ νὰ μείνῃ συγκεντρωμένος καὶ πορευθῆ ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὴν πρὸς Παρισίους ὁδόν, ὑπέπεσεν εἰς τὸ σφάλμα τῆς ὑποδιαίρεσως, καὶ μέρος μὲν ἐκδραμὸν ἄνωθι τῆς Αὐρηλίας ἐβάδισε τὴν πρὸς Chartres, μέρος δέ, τὸ κέντρον, τὴν πρὸς Etampes, τὸ δὲ δεξιὸν τὴν πρὸς Pithiviers. Ἡ ὑποδιαίρεσις αὕτη στρατοῦ οὐχὶ πολυαριθμοῦ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ ἐκ νεοσυλλέκτων συγκροτουμένου, δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ φέρῃ κακὰ ἀποτελέσματα.

Μετὰ τινὰς συμπλοκάς τὴν 4. καὶ 5. Ὀκτωβρίου παρὰ τὴν Monfort καὶ Maintenon ἡ φάλαγξ ἡ κατὰ τὰ μέρη τῆς Chartres ἐργαζομένη προσεβλήθη σπουδαιότερον τὴν 10. Ὀκτωβρίου εἰς Cherisy παρὰ τὴν Dreux, καθ' ἣν συμπλοκὴν ἐκάη μέρος ταύτης ὡς καὶ τὰ χωρία Chaville, Bressant καὶ Messangère. Καὶ ἂν μὲν οἱ Γερμανοὶ δὲν κατήγαγον νίκην ἐπιφανῆ, οὐχ ἤττον ὅμως ἠνάγκασαν τοὺς Γάλλους νὰ ἀποχωρήσωσι παρὰ τὸν ποταμὸν Eure. Ἀφ' ἐτέρου ἡ κεντρικὴ γαλλικὴ φάλαγξ, ἡ πρὸς τὴν Etampes λαβοῦσα ὁδόν, εἶδε σημεῖα ζωῆς ἀπὸ τῆς 4. Ὀκτωβρίου δι' ἐνεργητικῆς κατοπτεύσεως, ἣν ἀπὸ Chevilly ἐνήργει πρὸς Toury

ὁ στρατηγὸς Reyan, καὶ καθ' ἣν κατελάμβανεν ἀγέλην τινὰ βοῶν καὶ προβάτων, ἀνεγνώριζε δὲ τὴν κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα γερμανικὴν δύναμιν ὑπὸ τὸν Βαυαρὸν στρατηγὸν Von-der-Tann, ἣτις εἶχε λάβει διαταγὴν νὰ πορευθῆ πρὸς νότον καὶ ἐνεργήσῃ, εἰ δυνατόν, τὴν κυρίευσιν τῆς Αὐρηλίας ἐπὶ τοῦ Λείγερως, ἣτις ἤτο τὸ κέντρον τῶν ἐνεργειῶν τοῦ στρατοῦ τοῦ Λείγερως, ἀρξαμένου νὰ δίδῃ ἀνησυχίας εἰς τοὺς Γερμανοὺς διὰ τὴν πολιορκίαν τῶν Παρισίων.

Οἱ Γερμανοὶ ἐπολέμουν λοιπὸν τὸ μὲν δεξιὸν αὐτῶν τὴν ἀριστερὰν τῶν Γάλλων παρὰ τὴν Chartres, καὶ ἐμπόδιζον τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω πορείαν, τὸ δ' ἀριστερόν των, καταλαβὼν τὴν Montargis, ἀνεχάιτιζε τὴν πρὸς Pithivier γαλλικὴν φάλαγγα, ἣτις ἐσταμάτα, ὅπως μὴ κυκλωθῆ, περιμένουσα τὴν τύχην τοῦ κέντρου, ἵνα συνδυάσῃ τὰς κινήσεις αὐτῆς. Τέλος τὴν 9. Ὀκτωβρίου τὸ κέντρον τῶν Γερμανῶν, ἐκ τοῦ πρώτου βαυαρικοῦ σώματος καὶ μιᾶς μεραρχίας ἰππικοῦ, συνήντα τὸ κέντρον τῶν Γάλλων περὶ τὰς 10,000, ἐν οἷς 6 τάγματα Ζουάβων τῆς Ἀφρικῆς, κατὰ τὸ χωρίον Argenville, καὶ τὸ ἠνάγκαζεν εἰς ὑποχώρησιν, καταλαβὼν ὀλόκληρον λόχον ἐλευθέρου σώματος ἀπομονωθέντα.

Οἱ Γάλλοι ὀπισθοχωρήσαντες περιέμενον τὸν ἐχθρὸν τὴν ἐπαύριον εἰς Artenay, δύο ὥρας μακρὰν τῆς Αὐρηλίας, πρὸς βορρᾶν, πλησίον μεγάλου δάσους, παρατεινομένου μέχρι τῆς πόλεως ταύτης. Τὴν πρωίαν, ὥραν 9 1/2, ἡ γαλλικὴ ταξιαρχία ὑπὸ τὸν Longereau καὶ τινες λόχοι κυνηγῶν, προσβληθέντες ἠναγκάσθησαν νὰ κλίνωσι, καὶ τὸ χωρίον ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Γερμανῶν. Ὁ ἐκεῖ προσδραμὼν στρατηγὸς Royean μετὰ πέντε συνταγμάτων, τεσσάρων ταγμάτων καὶ μιᾶς κανονοστοιχίας, ἀντιστὰς μέχρι τῆς 2 1/2 μ. μ., ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τὸ παρακείμενον δάσος. Ἡ μάχη

αὕτη ὑπῆρξε κρίσιμος. Οἱ Γάλλοι, ἐκτὸς τῶν φονευμένων, ἀπώλεσαν 1000 αἰχμαλώτους καὶ 3 πυροβόλα.

Τὴν 8' ἐπαύριον, 11. Νοεμβρίου, ὁ στρατηγὸς Von-der-Tann, προχωρῶν ἔτι μᾶλλον πρὸς νότον, ἐφυγάδευσε τοὺς Γάλλους ἀπὸ τοῦ δάτους, ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ διαβῶσιν ἀπὸ τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς τοῦ Λείγηρος, καὶ κατέλαβε τὴν Αὐρηλίαν, σημεῖον σπουδαιότατον, καθόσον διὰ τῆς κατοχῆς ταύτης ἐξησφαλίζοντο τὰ νῶτα τῶν πρὸς νότον πολιορκούντων τοὺς Παρισίους.

Αἱ δυνάμεις τοῦ Von der-Tann ἀνέβαινον εἰς πλεόν τῶν 40,000, συνέκειντο δὲ ἐκ 13 ταγματῶν Βαυαρῶν καὶ 17 Πρώστων, ἐκ 2 μεραρχιῶν ἵππικῶν καὶ 120 πυροβόλων.

Μετὰ τὴν κατοχὴν τῆς Αὐρηλίας ὁ ἀποχωρήσας γαλλικὸς στρατὸς τοῦ Λείγηρος δὲν δίδει ἐφ' ὄλον τὸν Ὀκτώβριον ἢ ἐλάχιστα σημεῖα ζωῆς, ὁ δὲ βαυαρὸς στρατηγὸς, παραμένων ἐκεῖθι, κατέκλυσε τὴν κοιλάδα τοῦ Λείγηρος διὰ τοῦ ἵππικῶν αὐτοῦ πρὸς ἐπισιτισμὸν τοῦ τε στρατοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν περὶ τῆς Παρισίου.

Κατόπιν τῶν γεγονότων τούτων ἐτέρα γερμανικὴ φάλαγξ ἐκυρίευσε καὶ κατέκλυσε τὴν 18 Ὀκτωβρίου τὴν Chateaudun, ἐπιδεικνυομένου οὕτω κινήματος ἢ κατ'εὐθεῖαν πρὸς τὴν Tours ἢ πρὸς le Mans καὶ Argens· ἐγκαταλιπόντες δὲ τὴν Chateaudun διευθύνθησαν πρὸς Chartres, ἣν κατέσχον τὴν 21 Ὀκτωβρίου. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ Keratry, ἐπὶ κεφαλῆς 5,000 ἐκ τοῦ νεοσχηματιζομένου ὑπ' αὐτοῦ στρατοῦ τῆς Βρετανίας εἰσῆρχετο καὶ κατελάμβανεν ἐν τῷ μεταξύ ἐκ νέου τὴν Chateaudun, ὁ εἰς Chartres γερμανὸς στρατηγὸς Wittich διετάχθη νὰ καταλίπη τὴν Chartres καὶ ἐπανέκαμψεν εἰς Chateaudun, ἔπου καὶ ἐκ Βερσαλλιῶν ἀπεστάλησαν ἐπίσης δυνάμεις (17η μεραρχία) κατόπιν φόβος ἐγεννήθη μὴ

οἱ καταλαμβάνοντες τὴν πόλιν ταύτην Γάλλοι ὧσι ἐμπροσθοφυλακὴ τοῦ τῆς Βρετανίας στρατοῦ, βαίνοντος καὶ τούτου πρὸς ἄρσιν τῆς πολιορκίας τῶν Παρισίων. Τὰ κατόπιν ὁμως ἀπεδείξαν ὅτι ὁ στρατὸς οὗτος καίτοι ὀργανιζόμενος δὲν προβαίνει κατὰ τὴν μόρφωσιν.

Τὰ κατὰ τὸν ἀνατολικὸν στρατόν.

Μετὰ τὴν παράδοσιν τοῦ Στρασβούργου, γενομένην τῆ 27 Σεπτεμβρίου, οἱ πολιορκηταί, καταλιπόντες φρουρὰν εἰς τὴν κυριευθεῖσαν πόλιν, διηρέθησαν δίχα, καὶ οἱ μὲν ἐβάδισαν ἐπὶ τοῖς Βόσγοις πρὸς διασκορπιστὴν τῶν ἐφοπλιζομένων ἐκεῖσε, οἱ δὲ κατῆλθον τὴν Ἀλσατίαν.

Οἱ εἰς τὰ Βόσγια εἰσελθόντες εὔρον οὐχὶ σμικρὰν ἀντίστασιν. Τὴν 6 Ὀκτωβρίου ἐγένετο μάχη μεταξύ Raon καὶ Bruyères, καθ' ἣν οἱ Γάλλοι (ἐκθέσεις γαλλικαί) ἐτήρησαν τὰς θέσεις των ἐναντίον 8—10 χιλιάδων Βαδαίων. Κατὰ γερμανικὴν ὁμως ἔκθεσιν τὴν αὐτὴν ἡμέραν οἱ Βαδαῖοι κατενίκησαν τοὺς Γάλλους πλησίον τῆς S' Remy καὶ Nompatelitze μετ' ἀγῶνα διαρκέσαντα ἀπὸ τῆς 9 πρωϊνῆς ὥρας μέχρι τῆς 5 τῆς ἐσπέρας, καὶ ὅτι ἀπωλέσθησαν 410 Γάλλοι, 600 δὲ συνελήφθησαν αἰχμαλώτοι (1).

Οἱ Γάλλοι μετὰ τὸν ἀγῶνα τούτον ἔτι κατὰ τὴν 11 Ὀκτωβρίου παρὰ τὴν Remiremont ἀπεχώρησαν πρὸς τὴν Rambervilliers, οἱ δὲ Βαδαῖοι κατῆλθον πρὸς τὴν Epinal, ἣν ἔκατέλαβον τὴν 12 Ὀκτωβρίου, οὔσαν πρωτεύουσαν τοῦ νομοῦ τῶν Βοσγίων. Ἀφ' ἐτέρου σώμα ἕτερον διευθύνετο τὴν 18 Ὀκτωβρίου καὶ ἐπολιόρκει τὴν Schelstadt, ἣν ἐκυρίευσε, παραδοθεῖσαν τὴν 24 Ὀκτωβρίου. Ἡ κατοχὴ τοῦ σημείου τούτου, ἐπισκοποῦντος τὰ στενὰ τῶν Βοσγίων καὶ τοῦ σιδηροδρόμου, ὅστις ἀπὸ τῆς Ἀλσατίας διευθύνεται διὰ τῆς S' Marie πρὸς

(1) Ῥίπτων τις τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ χάρτου, πείθεται ὅτι πρόκειται περὶ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς μάχης· διότι πράγματι μεταξύ Raon καὶ Bruyères, ἀπεχούσας ἀλλήλων περὶ τὰς 24 ὥρας, κεῖται ἡ S' Remy καὶ παρ' αὐτὴν ἡ ἑτέρα πόλις, ἡ Nompatelitze.

Luneville και Nancy, ἔχει μεγάλην ἐπιβροήν ὑπὲρ τῶν Γερμανῶν, οἵτινες ἐφεξῆς κατὰ τὴν παραρρήνιον χώραν ἔχουσι νὰ κυριεύσωσι μόνον τὴν N. Brisack καὶ τὴν Belfort, ἀληθῆς περιγεγραφαμένον στρατόπεδον, καλύπτον τὴν διὰ τοῦ ἄνω Ῥήνου πρὸς Lyon διὰ τῆς Vesoul καὶ Dijon ἄγουσαν.

Ἐνῶ δὲ ἤρχοντο αἱ ἐργασίαι τῶν Βαδαίων ἐπὶ τῶν Βοσγιῶν, ἑτέρα φάλαγξ ἐπλησίαζε τὴν N. Brisack, καὶ κανονοβολοῦσα αὐτὴν τὴν 1 Ὀκτωβρίου κατέκαυσε μέρος αὐτῆς. Τὰ δὲ κατὰ τὸ τέλος Σεπτεμβρίου καταλαβόντα τὴν Mulhouse στρατεύματα ἐγκατέλιπον αὐτὴν καὶ ἐπορεύοντο πρὸς τὴν Altkirch, καταλαμβάνετο δὲ τὴν 5 Ὀκτωβρίου ἡ Colmar.

Τὰ γερμανικὰ στρατεύματα μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Epinal κατέλαβον τὴν 18 Ὀκτωβρίου τὴν Vesoul, σημεῖον διασταυρώσεως τῶν σιδηροδρόμων Mulhouse-Paris καὶ Nancy-Lyon.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ τῶν Γερμανῶν κινήσεις ὑποδεικνύουν πορείαν πρὸς νότον, τὰ γαλλικὰ στρατεύματα ἐτοιμάζονται νὰ διαφιλονεικήσωσι τὴν διὰ τῆς Dijon πρὸς Lyon πορείαν· ἢ ὁ μὲν ἀρχηγὸς τοῦ ἀνατολικοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ στρατηγὸς Cambriels συσπειροῦται κατὰ τὰ μέρη τῆς Dijon καὶ Besançon, ὁ δὲ Γαριβάλδης κατὰ τὴν Dôle ὀργανίζων τὰ ἄτακτα αὐτοῦ σώματα (1).

Πραγματικῶς ὁ Werder μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Vesoul ἐτράπη πρὸς Dijon. Εἰς τὰ περίξ ταύτης ἔλαβον χώραν συμπλοκαί τινες· ἢ τὴν μὲν 20 Ὀκτωβρίου ἠτήθη ὁ Cambriels μεταξὺ Rioz καὶ Etuz, κειμένων μεταξὺ τῶν Vovey καὶ Cossey βορειότερον, καὶ ὑπεχώρει πέραν τοῦ ποταμοῦ Ouguey τὴν Besançon, τὴν δ' ἐπαύριον, 21 Ὀκτωβρίου, ἐσυγκροτεῖτο ἕτερος ἀγὼν πρὸς τὸ Chatillon-le-Duc, καθ' ὃν οἱ Γάλλοι διετήρησαν τὰς θέσεις αὐτῶν. Τέλος τὴν 27 Ὀκτω-

(1) Ὁ Γαριβάλδης, ἀφίχθεις τὴν 7 Ὀκτωβρίου εἰς Μασσαλίαν καὶ τὴν 8 εἰς Tours, ἔλαβε τὴν κατὰ τὰς ἀνατολικὰς γαλλικὰς ἐπαρχίας ἀνωτέραν διοίκησιν τῶν ἀσυντάκτων σωμάτων, καὶ τῶ ἐπετράπη ἡ μόρφωσις ὅσων πλείστων τοιούτων.

βρίου οἱ Γερμανοὶ ὑπέστησαν ἤτταν μεταξὺ Besançon καὶ Montibillard, κατὰ τὴν γαλλικὴν ἔκθεσιν, ἐνῶ κατὰ τὴν γερμανικὴν, τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἠτῶντο οἱ Γάλλοι παρὰ τὴν Gray πλησίον τῆς Dijon, ἀπολέσαντες 410 στρατιώτας καὶ 15 ἀξιωματικούς.

Ὅπως ἂν ἦ, ἡ περαιτέρω πρὸς νότον πορεία τῶν Γερμανῶν δὲν ἐσταμάτησε. Τὴν 26 Ὀκτωβρίου τὸ μέγα αὐτῶν σῶμα ἐξῆλθε τῆς Vesoul, τὴν δὲ 30 Ὀκτωβρίου ἐφθασε παρὰ τὴν Dijon, ἣν οἱ Γάλλοι προσδραμόντες ἀπὸ τῆς προτεραίας προσεπάθησαν νὰ διατηρήσωσιν. Ἄγὼν σπουδαῖος συνήφθη ἐξωθι τῆς πόλεως, διαρκέσας ἀπὸ τῆς 9 πρωϊνῆς μέχρι τῆς 5 μ. μ., κατὰ τὰ ὑψώματα Appolinaire, ἅτινα ἐκυριεύθησαν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, καὶ ἤρξατο πρὸς τὴν νύκτα ὁ βομβαρδισμὸς κατὰ τῆς πόλεως, ἣτις καὶ παρεδόθη ὑπὸ τοῦ δημάρχου τὴν 31 Ὀκτωβρίου, ἀφ' οὗ προηγουμένως ὁ Γάλλος διοικητὴς ἀπεχώρησε πρὸς Besançon καὶ Belfort, ὅπως καλύψῃ τὰ σημεῖα ταῦτα. Ἴδου τί γράφει περὶ τῆς μάχης ταύτης ἐπίσημως ὁ Werder εἰς τὴν πρὸς τὸν Μέγαν Δούκα τῆς Βάδεν ἐπίσημον ἐκθεσίοντου τὴν ἑσπέραν τῆς 31 Ὀκτωβρίου.

«Ὁ ἀντιστράτηγος Beyer μὲ τὰς ταξιαρχίας τοῦ πρίγκιπος Γουλλιέλμου καὶ Kellervillers κατέλαβον τὴν Dijon μετὰ ζωνρὸν ἀγῶνα.

»Ὅτε τὴν 29 Ὀκτωβρίου διαταγὴ ἀνωτέρα διέταξε τὴν ὑποχώρησιν πρὸς Vesoul, ἔμαθον διὰ κατοπτέυσεως, ὅτι ἡ Dijon ἦτο ἐλευθέρη γαλλικοῦ στρατοῦ καὶ ὁ στρατηγὸς Beyer ἔλαβεν ἐπειτα τὴν διαταγὴν νὰ καταλάβῃ αὐτὴν.

»Τὴν νύκτα τῆς 30 Ὀκτωβρίου οἱ Γάλλοι εἰσῆλθον εἰς Dijon διὰ τριῶν ὁδῶν, καὶ ἀντέταττον τοῖς Γερμανοῖς ἐμπρὸς πεισματώδη ἀντίστασιν. 5 τάγματα ὑπὸ τὸν πρίγκιπα Γουλιέλμον, ὑποστηριζόμενα ὑπὸ 6 κανονοστοιχιῶν, ἐκυριεύσαν τὰ ὑψώματα St Appolinaire. Τὸ σύνταγμα τῶν γρεναδιέρων κατέλαβε τὰ προάστεια τῆς Dijon. Εἰς τὴν ἑλευσιν τῆς νυκτὸς ἡ πόλις ἔκαie.

»Τὴν νύκτα ὁ ἐχθρὸς ἀπεσύρθη.

»Σήμερον ἡ δημορχία παρέδωκε τὴν πόλιν.

»Τὸ 1ον σύνταγμα τῶν γρεναδιέρων ἔσχε 200, ἔ τὸ 2ον σύνταγμα τῶν γρεναδιερῶν τοῦ Β. τῆς Πρωσσίας 50 πληγωμένους καὶ φονευμένους.

»Αἱ ζημίαι τῶν Γάλλων πλείω».

Τοιαύτη ἐν συντόμῳ ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων κατὰ τὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός. Ὁ μὲν ἀνατολικὸς στρατὸς μάχεται κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα πρὸς κάλυψιν τῶν ὁδῶν τῆς Lyon, ὁ Βόρειος κατὰ τὴν Amiens καὶ Rouen, καθ' ὧν τείνουσιν οἱ Γερμανοὶ ὅπως ἀποκόψωσι πᾶσαν πρὸς Παρισίους συκοινωνίαν· ἔτι βορειότερον συγχροτεῖται στρατὸς παρὰ τὴν Lille, καὶ δυτικῶς ὁ τῆς Βρετανίας. Αἱ λοιπαὶ γαλλικαὶ δυνάμεις εὐρίσκονται εἰς τὰ μηκέτι ἄλωθέντα μικρὰ καὶ μεγάλα γαλλικὰ φρούρια. Τέλος ὁ ἠττηθεὶς στρατὸς τοῦ Λείγηνρος ἀναδιοργανοῦται.

Ἐὰν δέ τις μελετήσῃ ὑπὸ γενικωτέραν κλίμακα τὰ μακρὰν τῶν Παρισίων στρατιωτικὰ ἔργα, παρατηρεῖ, ὅτι οἱ Γάλλοι διὰ τῆς μορφώσεως τῶν νέων αὐτῶν στρατῶν προσπαθοῦσι νὰ βαδίσωσι τὴν πρὸς Παρισίους ὁδὸν πρὸς ἄρσιν τῆς πολιορκίας αὐτῶν, οἱ δὲ Γερμανοὶ, κατέχοντες τὴν φρουρὰν τῆς μεγαλοπόλεως ταύτης ὑπὸ φυλακὴν, περιβάλλουσι τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτῶν δι' ἐξωτερικῶν ἀπομεμακρυσμένων γραμμῶν, τεινουσῶν νὰ ματαιώσωσι τὰς προσπάθειάς τῶν περὶ ὧν εἴρηται νέων γαλλικῶν στρατῶν, πολεμοῦντες αὐτοὺς εἰς Ἀλσατίαν, εἰς βορρᾶν καὶ δυσμάς. Οἱ ἐπιβοθηθητικοὶ λοιπὸν οὔτοι τῆς Γαλλίας στρατοὶ, ὅπως φθάσωσιν εἰς Παρισίους καὶ θέσωσι τοὺς πολιορκητὰς αὐτῶν εἰς ἀμηχανίαν, ἀνάγκη ὅχι μόνον νὰ νικήσωσι τοὺς ὡς εἰπεῖν προφύλακας αὐτῶν Γερμανοὺς ἐξωτερικοὺς στρατοὺς, ἀλλὰ βεβαίως νὰ τοὺς κατατροπώσωσιν ἐντελῶς καὶ παραμερήσωσιν αὐτοὺς, ἀνοίγοντες εἰς ἑαυτοὺς οὕτω ἐλευθέραν πρὸς Παρισίους ὁδόν.

*Ἐγγραφον κατὰ μῆνα Νοέμβριον 1870.

B. I. ΒΑΛΤΙΝΟΣ.